

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN**

-----o0o-----

NGUYỄN THỊ THANH HẢI

**HOÀN THIỆN HỆ THỐNG CHỈ TIÊU ĐÁNH GIÁ
HIỆU QUẢ KINH DOANH TRONG CÁC DOANH NGHIỆP
XÂY DỰNG CÔNG TRÌNH GIAO THÔNG THUỘC
BỘ GIAO THÔNG VẬN TẢI**

LUẬN ÁN TIẾN SỸ KINH TẾ

HÀ NỘI - NĂM 2013

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN**

-----o0o-----

NGUYỄN THỊ THANH HẢI

**HOÀN THIỆN HỆ THỐNG CHỈ TIÊU ĐÁNH GIÁ
HIỆU QUẢ KINH DOANH TRONG CÁC DOANH NGHIỆP
XÂY DỰNG CÔNG TRÌNH GIAO THÔNG THUỘC
BỘ GIAO THÔNG VẬN TẢI**

Chuyên ngành : Kế toán (Kế toán, kiểm toán và phân tích)

Mã số : 62.34.30.01.KT

LUẬN ÁN TIẾN SỸ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học:

- 1. PGS.TS. Nghiêm Văn Lợi**
- 2. TS. Phạm Thị Thủy**

HÀ NỘI - NĂM 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các kết quả nêu trong luận án này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất cứ công trình nào khác.

Tác giả

Nguyễn Thị Thanh Hải

MỤC LỤC

TRANG PHỤ BÌA	
LỜI CAM ĐOAN	
MỤC LỤC	
DANH MỤC CÁC BẢNG	
DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ	
DANH MỤC CÁC HÌNH	
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	
PHẦN MỞ ĐẦU	1
TỔNG QUAN VỀ CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ NGHIÊN CỨU	10
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ HỆ THỐNG CHỈ TIÊU ĐÁNH GIÁ HQKD TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XDCTGT	23
1.1. Vai trò của đánh giá HQKD trong DN	23
1.1.1. HQKD và đánh giá HQKD	23
1.1.2. Vai trò của đánh giá HQKD trong các DN	28
1.2. Hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD	30
1.2.1. Nguyên tắc xây dựng các chỉ tiêu đánh giá HQKD	30
1.2.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD của DN	38
1.2.3. Đặc điểm kinh doanh của DN XDCTGT ảnh hưởng đến chỉ tiêu đánh giá HQKD	40
1.2.4. Các mô hình đánh giá HQKD của DN	42
Kết luận chương 1	65
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG HỆ THỐNG CHỈ TIÊU ĐÁNH GIÁ HQKD TRONG CÁC DN XDCTGT THUỘC BỘ GTVT	67
2.1. Tổng quan về các DN XDCTGT thuộc Bộ GTVT	67
2.1.1. Quá trình thành lập và phát triển	67
2.1.2. Mô hình tổ chức sản xuất kinh doanh và tổ chức quản lý sản xuất kinh doanh	72
2.1.3. Lĩnh vực kinh doanh	75

2.1.4. Tổ chức bộ máy kế toán và hệ thống kế toán tại các DN XDCTGT thuộc Bộ GTVT	78
2.2. Thực trạng hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD của các DN XDCTGT thuộc Bộ GTVT	81
2.2.1. Các chỉ tiêu đánh giá HQKD của DN theo quy định của Chính phủ	84
2.2.2. Các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả khác	88
2.3. Nhận xét về hệ thống các chỉ tiêu đánh giá HQKD trong các DN XDCTGT thuộc Bộ GTVT	100
2.3.1. Ưu điểm	100
2.3.2. Tồn tại	101
Kết luận chương 2	104
CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN HỆ THỐNG CHỈ TIÊU ĐÁNH GIÁ HQKD TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XDCTGT THUỘC BỘ GTVT	105
3.1. Định hướng phát triển ngành GTVT	105
3.2. Sự cần thiết phải hoàn thiện hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD trong các DN XDCTGT thuộc Bộ GTVT	109
3.3. Quan điểm hoàn thiện hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD trong các DN XDCTGT thuộc Bộ GTVT	111
3.4. Yêu cầu và nguyên tắc hoàn thiện hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD của các DN XDCTGT	114
3.4.1. Yêu cầu của hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD của DN XDCTGT	114
3.4.2. Nguyên tắc hoàn thiện hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD của DN XDCTGT	116
3.5. Sử dụng bảng điểm cân bằng để hoàn thiện hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD trong các DN XDCTGT thuộc Bộ GTVT	118
3.5.1. Tầm nhìn, sứ mệnh và chiến lược kinh doanh của các DN XDCTGT thuộc Bộ GTVT	119

3.5.2. Xây dựng bảng điểm cần bằng áp dụng trong các DN XDCTGT	120
3.5.3. Xây dựng các chỉ tiêu đánh giá HQKD cho các bộ phận chủ yếu trong DN	137
3.6. Những điều kiện cần thiết để thực hiện giải pháp hoàn thiện hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD trong các DN XDCTGT thuộc Bộ GTVT	141
3.6.1. Về phía DN	141
3.6.2. Về phía Nhà nước	142
Kết luận chương 3	142
KẾT LUẬN	143
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN	
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Mục tiêu, chỉ tiêu và biện pháp của bảng điểm cân bằng	64
Bảng 2.1. Cơ cấu các đối tượng tham gia trả lời phiếu khảo sát	81
Bảng 2.2. Số lượng lao động trong các DN tham gia khảo sát	82
Bảng 2.3 Loại hình các DN tham gia khảo sát	82
Bảng 2.4. Vốn điều lệ của các DN tham gia khảo sát	82
Bảng 2.5. Thời gian hoạt động của các DN tham gia khảo sát	83
Bảng 2.6. Tình hình sử dụng các chỉ tiêu đánh giá HQKD theo Quyết định số 224/2006/QĐ-TTg ngày 06/10/2006 của Thủ tướng Chính phủ trong các DN được khảo sát	87
Bảng 2.7. Các chỉ tiêu phản ánh khả năng sinh lời	89
Bảng 2.8. Các chỉ tiêu phản ánh hiệu quả sử dụng tài sản	90
Bảng 2.9. Các chỉ tiêu phản ánh hiệu quả sử dụng vốn vay	91
Bảng 2.10. Các chỉ tiêu phản ánh hiệu quả sử dụng chi phí	93
Bảng 2.11. Sự hài lòng của các quyết định khen thưởng, bổ nhiệm dựa trên kết quả của hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD của DN	97
Bảng 2.12. Mối quan hệ giữa hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD với những khía cạnh quan trọng quyết định sự thành công của DN	98

Bảng 2.13. Nhu cầu hoàn thiện một hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD của DN	99
Bảng 2.14. Nhu cầu gắn kết hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD với chiến lược và những khía cạnh quan trọng có ảnh hưởng quyết định đến sự thành công của DN	100
Bảng 3.1. Các chỉ tiêu phản ánh khía cạnh tài chính trong mối quan hệ với các khía cạnh khách hàng, quy trình nội bộ, nhận thức và phát triển	133
Bảng 3.2. Các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả hoạt động của Phòng kỹ thuật	137

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 1.1. Mô hình tháp hệ số tài chính	43
Sơ đồ 1.2. Mối liên hệ giữa các chỉ tiêu trong mô hình Dupont	44
Sơ đồ 2.1. Cơ cấu tổ chức của TCT Công trình giao thông 4	73
Sơ đồ 2.2. Cơ cấu tổ chức của một CTCP công trình giao thông	75
Sơ đồ 2.3. Quy trình kinh doanh của các DN XDCTGT	77
Sơ đồ 2.4. Tổ chức bộ máy kế toán của các DN XDCTGT	78
Sơ đồ 2.5. Trình tự ghi sổ kế toán theo hình thức kế toán trên máy vi tính của các DN XDCTGT	80
Sơ đồ 2.6. Tác dụng của hệ thống chỉ tiêu đánh giá HQKD được sử dụng trong các DN	96
Sơ đồ 2.7. Tình hình sử dụng các chỉ tiêu đánh giá HQKD của các bộ phận trong DN	97
Sơ đồ 2.8. Tác dụng của hệ thống chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh doanh hỗ trợ đánh giá thực hiện chiến lược của DN	99
Sơ đồ 3.1: Bảng điểm cân bằng đề xuất cho DN XDCTGT	136

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1. Mô hình ma trận đánh giá HQKD của Keegan, Eiler và Jones (1989)	53
Hình 1.2. Mô hình Kim tự tháp của Lynch và Cross	54
Hình 1.3. Mô hình kết quả và yếu tố quyết định của Fitzgerald	55
Hình 1.4. Mô hình Đầu vào - Quy trình - Đầu ra - Kết quả của Brown	56
Hình 1.5. Mô hình câu hỏi đánh giá HQKD (Performance Measurement Questionnaire)	57
Hình 1.6. Mô hình Lăng kính hiệu suất (The Performance Prism)	58
Hình 1.7. Mô hình bảng điểm cân bằng của Kaplan và Norton	62